

ДОКЛАД

ОТ

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ ПО ОКОЛНА СРЕДА

*съгласно чл. 50 от Наредбата за изискванията за пускане на пазара на
електрическо и електронно оборудване и за третиране и транспортиране
на отпадъци от електрическо и електронно оборудване*

София
Декември 2008г.

СЪДЪРЖАНИЕ

	Страница
I. ВЪВЕДЕНИЕ.....	3
1. Цели на наредбата.....	3
2. Обхват на наредбата.....	4
3. Задължения на производителите и вносителите на ЕЕО.....	4
4. Отговорности на производителите и вносителите на ЕЕО.....	5
II. ПРЕГЛЕД НА СИТУАЦИЯТА.....	6
III. ПРЕДПРИЕТИ МЕРКИ ОТ ОРГАНИЗАЦИИТЕ ПО ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ, ОТ ПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ И ВНОСИТЕЛИТЕ, ИЗПЪЛНЯВАЩИ ЦЕЛИТЕ ПО НАРЕДБАТА ИНДИВИДУАЛНО И ОТ ПУДООС	7
IV. ДАННИ ЗА ОСЪЩЕСТВЕНИЯ КОНТРОЛ ОТ ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ЗА МЕТРОЛОГИЧЕН И ТЕХНИЧЕСКИ НАДЗОР И КОМИСИЯТА ЗА ЗАЩИТА НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ.....	13
V. КОЛИЧЕСТВЕНИ ДАННИ ВЪВ ВРЪЗКА С ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА НАРЕДБАТА ЗА ЕЕО.....	14
1. Пуснато на пазара в страната ЕЕО.....	14
2. Събрано ИУЕЕО от лицата, извършващи дейности по събиране на ИУЕЕО.....	14
3. Предварително третирано, повторно използване, рециклиране, оползотворяване и/ или обезвреждане на ИУЕЕО.....	15
4. Брой на издадените разрешения, комплексни разрешителни и регистрационни документи по чл.12 ЗУО за дейности с ИУЕЕО, разрешенията на организациите по оползотворяване и броя на производителите и вносителите, изпълняващи задълженията си индивидуално	16
VI. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ ПО СЪБИРАНЕ.....	16
VII. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ ПО РЕЦИКЛИРАНЕ.....	17
VIII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ.....	18

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият доклад е първият, който се изготвя за цяла календарна година, след влизане в сила на Наредбата за изискванията за пускане на пазара на електрическо и електронно оборудване и за третиране и транспортиране на отпадъци от електрическо и електронно оборудване, приета с ПМС № 82 от 2006 г. (ДВ бр. 36, от 2006 г.), наричана по долу Наредба за електрическо и електронно оборудване (Наредба за ЕЕО).

Наредбата за ЕЕО осигурява пълно въвеждане в българското законодателство на изискванията на Директива 2002/95/ЕС и на Директива 2002/96/ЕС за опазване на околната среда в случаите на излизане от употреба на електрическо и електронно оборудване (превръщането му в отпадък), на база ангажименти за хармонизиране на националната политика и законодателство в областта на управление на отпадъците с това на ЕС. Наредбата е издадена на основание чл. 24, ал. 2 на Закона за управление на отпадъците (ЗУО).

Настоящият доклад се изготвя въз основа на събраните данни по чл. 44 - 55 от Наредбата за електрическо и електронно оборудване. За целите на доклада са използвани събраните за 2007г. данни за пуснатото на пазара електрическо и електронно оборудване (ЕЕО) и за събраното, предварително третирано и рециклирано излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО).

За изготвянето на настоящия доклад са използвани следните източници:

- Производителите и вносителите на ЕЕО – данни за пуснатото на пазара в страната ЕЕО;
- Операторите на площадки по събиране и временно съхраняване, на съоръжения по предварително третиране и/или на съоръжения по оползотворяване на ИУЕЕО – данни за събраното, предварително третирано и оползотворено ИУЕЕО;
- Организация по оползотворяване на ИУЕЕО - информация за предприетите мерки и действия съгласно чл.48, ал.1 от Наредбата за ЕЕО;
- Агенция Митници (АМ) – данни за внесеното и изнесеното от страната ЕЕО и ИУЕЕО;
- Национална Агенция за Приходите (НАП) – данни за количествата ЕЕО, въведено на територията на страната от друга държава - членка на Европейската Общност (ЕО) и изпратено от територията на страната към територията на друга държава - членка на ЕО;
- Национален Статистически Институт (НСИ) - данни за пуснатото на пазара в страната ЕЕО, в т. ч. за произведеното, внесеното и изнесеното от страната ЕЕО;
- Държавна Агенция за Метрологичен и Технически Надзор (ДАМТН) – информация за осъществения контрол за съответствието на пусканото на пазара ЕЕО с изискванията на чл.5, 7 и 8 от Наредбата за ЕЕО;
- Комисия за Защита на Потребителите (КЗП) – информация за осъществения контрол за съответствието на пусканото на пазара ЕЕО с изискванията на чл.5, 7 и 8 от Наредбата за ЕЕО.

1. Цели на Наредбата

Наредбата за електрическо и електронно оборудване определя изискванията за пускане на пазара на електрическо и електронно оборудване (ЕЕО) и за събирането, транспортирането, временното съхраняване, предварителното третиране, повторното използване, рециклирането, оползотворяването и/или обезвреждането на излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО). Тези изисквания се определят с цел:

- предотвратяване на вредното въздействие върху околната среда от ИУЕЕО;

- увеличаване количеството на повторно използвано, рециклирано и оползотворено чрез други операции ИУЕЕО и ограничаване на обезвреждането му;
- предприемане на мерки от лицата, участващи в проектирането, производството, разпространението и потреблението на ЕЕО, както и от лицата, които извършват дейности с ИУЕЕО, за ограничаване на вредното въздействие на ЕЕО през целия му жизнен цикъл и образуваните от него отпадъци върху човешкото здраве и околната среда.

С Наредбата за електрическо и електронно оборудване се регламентира:

- ограничаването употребата на опасни вещества в ЕЕО;
- въвеждането на изисквания за маркиране на ЕЕО;
- извършването на дейностите по събиране, транспортиране, временно съхраняване, предварително третиране, повторно използване, оползотворяване и/или обезвреждане на ИУЕЕО без риск за човешкото здраве и околната среда;
- информирането на крайните потребители за ролята им в разделното събиране на ИУЕЕО и наличните системи за разделно събиране.

2. Обхват на Наредбата

Наредбата се прилага за електрическо и електронно оборудване, попадащо в следните категории: големи домакински уреди; малки домакински уреди; информационно и телекомуникационно оборудване; потребителски уреди; осветителни тела; електрически и електронни инструменти; електрически и електронни играчки, артикули за забавление или за спорт; медицински устройства; уреди за мониторинг и контрол; автомати, както и за ИУЕЕО, образувано в резултат на употребата на електрическо и електронно оборудване и за отпадъците, образувани при предварително третиране на ИУЕЕО.

Наредбата не се прилага за ЕЕО, което е част от друго оборудване, попадащо в категориите или е използвано за защитата на интересите на Република България, свързани с националната сигурност, както и за оръжия, муниции и бойни материали и ЕЕО, предназначено за специфични военни цели и образуваното от тях ИУЕЕО.

С Наредбата се ограничава, а в някои случаи и забранява пускането на пазара на ЕЕО от определени категории съдържащо олово, живак, кадмий, шествалентен хром, полибромирани бифенили (ПББ) и полибромирани дифенилетири (ПБДЕ).

Електрическо и електронно оборудване условно се разделя на – ЕЕО предназначено за употреба в бита и ЕЕО предназначено за употреба извън бита.

3. Задължения на производителите и вносителите на ЕЕО

Наредбата за електрическо и електронно оборудване задължава производителите на ЕЕО и производителите на материали и компоненти за него да предприемат мерки при проектирането и производството им за улесняване на предварителното третиране и оползотворяването, особено на повторното използване и рециклиране на ИУЕЕО и материалите и компонентите от него с цел опазването на човешкото здраве, околната среда и повишаване на безопасността на ЕЕО, както и да маркират с трайна маркировка, с цел минимизиране изхвърлянето на ИУЕЕО в общия поток битови отпадъци, улесняване на неговото разделно събиране и установяване датата на производство или пускане на пазара на ЕЕО.

Задължение на производителите и вносителите на ЕЕО, предназначено за употреба в бита, е в инструкциите за употреба на уреда да включват информация на български език за:

1. изискването за разделното събиране на ИУЕЕО и забраната за изхвърлянето му в контейнери за смесени битови отпадъци;
2. създадените системи за обратно приемане и събиране на ИУЕЕО;

3. ролята на потребителите в разделното събиране, повторното използване, рециклирането и другите форми на оползотворяване на ИУЕЕО;
4. възможното вредно въздействие върху околната среда и човешкото здраве в резултат на наличие на опасни вещества в ЕЕО;
5. начина на отстраняване на вградените батерии и акумулатори от потребителя;
6. значението на обозначението за забрана за изхвърляне на ИУЕЕО в битовия поток на отпадъците.

Задължение на дистрибуторите на ЕЕО и лицата, извършващи продажба на крайните потребители, е да поставят на видно място в търговските обекти табели, съдържащи информация за:

1. възможностите и начина за обратно приемане в търговския обект на ИУЕЕО, образувано в бита;
2. другите налични места за предаване на ИУЕЕО;
3. значението на обозначението за забрана за изхвърляне на ИУЕЕО в битовия поток на отпадъците.

4. Отговорности на производителите и вносителите на ЕЕО

Наредбата въвежда за лицата, пускащи на пазара ЕЕО за употреба в бита, след употребата на което се образуват масово разпространени отпадъци, отговорност за изпълнение на количествени цели за разделно събиране, рециклиране и/или оползотворяване на ИУЕЕО, съгласно чл.11, ал. 1 от ЗУО. Тези цели са регламентирани в чл.11 и чл.12 от Наредбата и се постигат поетапно съгласно сроковете по §2, §3, §4, §5 и §6 от Заключителните разпоредби.

Производителите и/или вносителите на ЕЕО предназначено за употреба извън бита са длъжни да осигурят събирането на цялото количество ИУЕЕО, маркирано и образувано от пуснатите на пазара от него ЕЕО без заплащане от страна на притежателите на ИУЕЕО.

Притежателите на ИУЕЕО, което е образувано от източници извън бита и не е маркирано, отговарят за неговото събиране, транспортиране, временно съхраняване, предварително третиране, рециклиране, оползотворяване и обезвреждане.

Количеството отпадъци от ЕЕО, което всеки отделен производител или вносител е длъжен да събере в изпълнението на задълженията си, е равно на частта от количеството, за което са отговорни всички производители и вносители, съответстваща на пазарния му дял в Република България през същата година.

Цялото ИУЕЕО, събрано в съответствие с чл.11, чл.12 и чл.13 от Наредбата за ЕЕО, трябва да се предава за повторно използване като цял уред или предварително третиране, рециклиране и/или оползотворяване.

Изпращането на ИУЕЕО, както и на компоненти, материали и вещества от ИУЕЕО от територията на страната към територията на друга държава - членка на ЕО, и/или изнасянето им с цел оползотворяване, в т. ч. рециклиране, извършено при спазване изискванията на Регламент 1013/2006 за превоз на отпадъци на Европейската общност, се зачита за изпълнение на целите посочени в чл.15 от Наредбата за ЕЕО.

За извършване на дейностите по събиране, транспортиране, временно съхраняване, предварително третиране, оползотворяване и/или обезвреждане на ИУЕЕО, съгласно чл.25 от Наредбата за ЕЕО се изисква разрешение или регистрационен документ, издадени по реда на глава пета, раздел I или II от ЗУО, или комплексно разрешително, издадено по реда на глава седма, раздел II от ЗООС. Лицата, извършващи дейностите по събиране, транспортиране и временно съхраняване на ИУЕЕО, които нямат опасни свойства, трябва да притежават регистрационен документ, издаден по реда на глава пета, раздел II от ЗУО.

Организацията по оползотворяване на ИУЕЕО трябва да притежава разрешение, издадено по реда на глава пета, раздел IV от ЗУО.

II. ПРЕГЛЕД НА СИТУАЦИЯТА

В Наредбата за ЕЕО влизащата в сила от 01 юли 2006г. са транспонирани в българското законодателство основните принципи и изисквания на Директива 2002/95/ЕС и на Директива 2002/96/ЕС. Тя отмени *Наредба за изискванията за пускане на пазара на луминесцентни и други лампи, съдържащи живак и за третиране и транспортиране на излезли от употреба луминесцентни и други лампи, съдържащи живак*, която въвеждаше отговорности и задължения единствено за луминесцентните и други лампи, които съдържат живак..

Наредбата за ЕЕО е изцяло съобразена с въведените в ЗУО принципи на ЕС за покриване на разходите за разделно събиране, предварително третиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъци - “замърсителят плаща” и “отговорност на производителя”. Наредбата дава възможност на производителите и вносителите на ЕЕО да изпълняват задълженията си индивидуално или чрез колективна система. В случай, че не изпълняват задълженията си по Наредбата или не са постигнали количествените цели за разделно събиране и рециклиране, заплащат продуктова такса по сметката на ПУДООС.

След като през 2006г. бе учредена първата организация по оползотворяване на ИУЕЕО в България – “Екобултех” АД, в края на 2007г. разрешение за извършване на дейности като организация по оползотворяване на ИУЕЕО получи и “Елтехресурс” АД. За 2007г. само „Екобултех” е извършвала дейност, а „Елтехресурс” АД започва своята работа от началото на 2008г. Организацията поема задълженията на своите членове, които са отговорни лица по Наредбата за ЕЕО.

През 2007г. пет фирми са с утвърдени програми за индивидуално изпълнение на задълженията по Наредбата за ЕЕО, като от тях само две са изпълнявали задълженията си индивидуално – „Елукс”ООД и „Айсберг 93”ЕООД. Останалите три фирми са били членове на организация или са заплащали продуктова такса в ПУДООС.

На всеки три месеца на интернет страницата на ИАОС се публикува информация както за количеството пуснато на пазара в страната ЕЕО, така и за количеството събрано ИУЕЕО. За изчисляването на общото количество пуснато на пазара ЕЕО в страната се използват получаваните за всяко тримесечие в ИАОС данни от АМ за количеството на внесено и изнесено от страната ЕЕО, и данни от производителите и вносителите на ЕЕО.

III. ПРЕДПРИЕТИ МЕРКИ ОТ ОРГАНИЗАЦИИТЕ ПО ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ, ОТ ПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ И ВНОСИТЕЛИТЕ, ИЗПЪЛНЯВАЩИ ЦЕЛИТЕ ПО НАРЕДБАТА ИНДИВИДУАЛНО И ОТ ПУДООС

▪ Изпълнението на чл.5, чл.6 и чл.8 от Наредбата

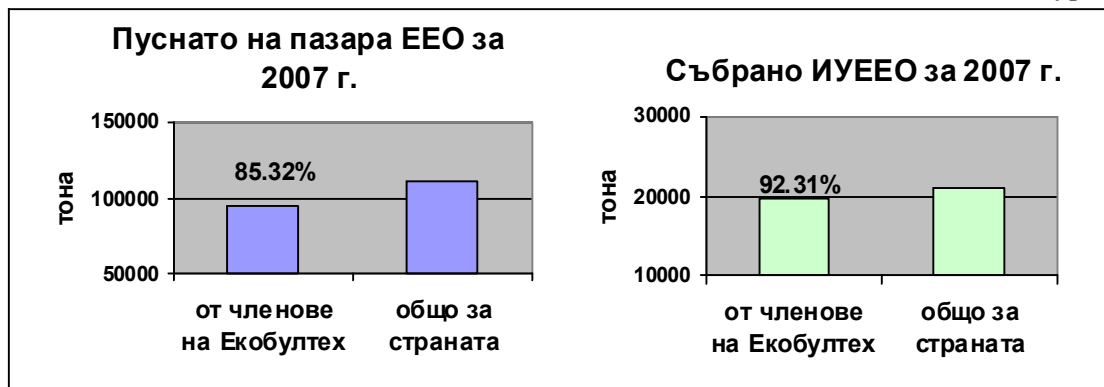
За изминалата 2007г. “Екобултех” АД запозна своите членове с изискванията относно забраната за пускане от 01.01.2007 г. на ЕЕО, попадащо в категории 1-7 и 10 и съдържащо олово, живак, кадмий, шествалентен хром, полибромирани бифенили (ПББ) и полибромирани дифенилетири (ПБДЕ), посочени в чл.5, както и с мерките съгласно чл.6 за улесняване на предварителното третиране на ИУЕЕО. Членовете на организацията са били информирани за изискването за поставянето на маркировка съгласно чл.8.

Пусканото на пазара ЕЕО от индивидуално изпълняващи целите си фирми не съдържа опасни вещества забранени в чл.5 от Наредбата за ЕЕО и е маркирано според изискванията на чл.8 от Наредбата за ЕЕО с обозначението за разделно събиране (зачертан контейнер), наименование и идентификационен код по БУЛСТАТ и дата на производство. Произвежданите от „Айсберг 93”ЕООД хладилни витрини и шкафове подлежат на повторно използване, което е потвърдено от практиката, за разлика от осветителните тела произвеждани от „Елукс”ООД, за които от гледна точка на безопасността и опазване на човешкото здраве, не се препоръчва повторното им използване.

▪ Изпълнението на целите по чл.11 относно ИУЕЕО, образувано в бита

Членовете на организацията по оползотворяване “Екобултех” АД за 2007г. са пуснали 94 726,7 т. ЕЕО на пазара на Република България – 85,32% от общото за страната, като са събрали 19 537,2 т. ИУЕЕО, което представлява 92,31% от общото количество събрано за страната през 2007г. (Фиг.1).

Фигура 1

Източник: ИАОС и “Екобултех” АД

Събраното количество ИУЕЕО от бита от “Екобултех” АД е извършено без заплащане от страна на крайните потребители.

Двете фирми изпълняващи задълженията си индивидуално не пускат на пазара оборудване предназначено за употреба в бита.

▪ Изпълнението на целите по чл.12 относно ИУЕЕО, образувано извън бита

Фирма „Елукс”ООД и „Айсберг 93”ЕООД пускат на пазара оборудване предназначено за употреба извън бита, тоест имат задължението да съберат излязлото от употреба ЕЕО, което е маркираното от самите тях. През 2007г. не е имало случай

на събрано ИУЕЕО, което да е маркирано от индивидуално изпълняващи задълженията си фирми.

Изпълнението на задълженията за събиране на ИУЕЕО, образувано от пуснатото на пазара ЕЕО за употреба извън бита засяга: производителите и вносителите на ЕЕО, предназначено за употреба извън бита, потребителите на ЕЕО, предназначено за употреба извън бита (тоест последния притежател на такова ЕЕО) и организацията по оползотворяване, която изпълнява задълженията на производителите/ вносителите. В тази връзка “Екобултех” АД е предложила сключването на два вида договори :

- договор със съответния производител/ вносител на ЕЕО, предназначено за употреба извън бита, в който се уреждат възнаграждението за изпълнението му
- договор с потребителя на оборудването, в който се регламентират условията и реда за управлението на отпадъците (излязлото от употреба оборудване) от момента, в който притежателят му желае или е длъжен да се освободи от него.

Събирането на ИУЕЕО на мястото на образуването му, образувано от ЕЕО предназначено за употреба извън бита, е заложено в договора между организацията и дружествата за събиране, притежаващи необходимите разрешителни документи.

▪ **Изпълнението на целите по чл.15 от Наредбата относно постигане на цели за оползотворяване/ рециклиране**

През 2007г. организацията по оползотворяване “Екобултех”АД е постигнала заложените нива на оползотворяване/ рециклиране на ИУЕЕО. Общото количество получени и оползотворени материали е 13 783,3т. Най-висок процент на оползотворяване е достигнат в категории големи домакински уреди и автомати – 76,52% (при заложен 75%), следван от газоразрядните лампи – 63,99% (при заложен 60%), малки домакински уреди, осветителни тела, електрически и електронни инструменти и играчки, уреди за забавления и спорт – 60,05%(при заложен 60%) и 54,35% (при заложен 50%) за ИТ оборудване и потребителски уреди (Фиг.2).

Фигура 2

Източник: “Екобултех” АД

▪ **Изпълнението на плана за увеличаване на количеството разделно събрано, оползотворено, рециклирано и повторно използвано ИУЕЕО**

„Екобултех” АД е сключила договори както с редица фирми за организиране на разделно събиране на ИУЕЕО на тяхна територия, така и с големи търговски вериги за електрическо и електронно оборудване, с цел да бъде осигурена максимално широка система за обратно приемане на ИУЕЕО от крайните потребители. „Екобултех” АД е осигурила 130 места за разделно събиране на ИУЕЕО в градовете с население над 50 000 души и още 50 места за събиране в по-малки градове и някои села. Организацията планира броя на местата за събиране да надхвърля съответстващите на пазарният дял на членовете на организацията, като се цели изпреварващо осигуряване на необходимите количества ИУЕЕО.

▪ **Събирането на ИУЕЕО от домакинствата, административните, социалните и обществените сгради, търговските и други обекти**

Най-ефективната схема за събиране на ИУЕЕО от бита, доказана от практиката в държавите от Европейския съюз е изграждането на мрежа от пунктове, в които се събира всякакво ИУЕЕО, като връщането му се извършва от самите домакинства.

Предвид ограничените срокове за постигане на целите за разделно събиране, изграждането на система започна да се извършва чрез преустройство и дооборудването на съществуващи пунктове за изкупуване на отпадъци от черни и цветни метали, тъй като те традиционно приемат отпадъци, съдържащи голямо количество метали и са широко познати на населението.

През 2007г. „Екобултех” АД продължи с реализирането на проекти за организиране на разделно събиране на ИУЕЕО на територията на търговските обекти, като за целта „Екобултех” АД са осигурили необходимите контейнери, указателни табели, информационни материали и организирано извозване на събраното ИУЕЕО.

Основното количество разделно събрано ИУЕЕО през 2007г. е събрано от домакинствата, поради което продължава популяризирането на дейността сред административните, социални и обществени ведомства, като от тях се събират предимно информационно и телекомуникационно оборудване.

▪ **Събирането на ИУЕЕО, образувано извън бита**

През 2007г. на клиентите на „Екобултех” АД е предложена безплатна услуга по приемане на ИУЕЕО извън бита. С оглед изпълнение на задълженията за събиране на ИУЕЕО извън бита, индивидуално изпълняващи задълженията си фирми са предприели необходимите мерки и са информирали клиентите си за начина на функциониране на системата за разделно събиране, която е разработена от самите тях.

▪ **При временно прекъсване на събирането или намаляване на количеството на събраното ИУЕЕО и неговото последващо оползотворяване, рециклиране и повторно използване**

За да осигури постоянно количество на ИУЕЕО постъпващо в системата за разделно събиране, предварително третиране и предаване за повторна употреба и оползотворяване, организацията през 2007г. е предприела следните мерки:

- сключване на договори за дейностите с ИУЕЕО с фирми с доказан опит в областта на разделното събиране и оползотворяване на отпадъци, извършващи дейности на територията на цялата страна.

- изплащане на възнаграждения за тон разделно събрано, предварително третирано и предадено за предварително третиране ИУЕЕО в размер, който покрива разходите и осигурява разумна печалба за дружествата ангажирани със събирането.

- в договорите с производителите/вносителите на ЕЕО са въведени клаузи за предварително деклариране на прогнозните количества ЕЕО, които се очаква да бъдат пуснати на пазара.

▪ **Компенсирането на негативните влияния върху пазарната цена на рециклираните материали**

През 2007г. „Екобултех”АД работи с план, който да минимизира негативните влияния от промяна на пазарните цени на рециклируемите материали. Предвидено е в случай на спад на цените на рециклируемите материали да бъдат предприети следните мерки за компенсиране: следене на състоянието на пазара на рециклируеми материали на различни преработватели; набиране на финансов резерв; буферно складиране на материали от ИУЕЕО до отминаване на негативните влияния върху пазарната цена; при промяна на определен вид материали се залага на увеличена реализация на останалите материали.

▪ **Информирането и привличането на потребителите за участие в разделното събиране на ИУЕЕО и проведените информационни кампании**

Значително внимание е отделено както от страна на организацията, така и от страна на индивидуално изпълняващи задълженията си фирми, за запознаване на потребителите в местата за продажби, чрез поставяне на контейнери с указателни табели, поставяне на указания за разделно събиране, брошури с информация относно възможностите за предаване на ИУЕЕО и обяснения на знака за разделно събиране на ИУЕЕО.

През 2007г. „Екобултех”АД запозна членовете си с организираната система за колективно изпълнение на задълженията относно пускането на пазара на ЕЕО и оползотворяването на ИУЕЕО. Наред с това „Екобултех”АД организира информационно - рекламна кампания в софийското метро, а също така използва средствата за масова информация и направи публикации в интернет с цел информиране на обществеността.

▪ **Намаляването на съдържанието на опасни вещества и препарати, вложени в ЕЕО при производството му**

Забраната за съдържание на опасни вещества в ЕЕО се отнася за пускането на пазара на такива уреди след 01.01.2007 г. Поради това през 2007г. „Екобултех” АД оказва методическа помощ на своите членове за привеждане в съответствие на ЕЕО с изискванията за намаляване на опасни вещества и препарати, вложени в ЕЕО при производството му.

Индивидуално изпълняващи задълженията си фирми „Елукс”ООД и „Айсберг 93”ЕООД произвеждат ЕЕО, което не съдържа опасните вещества, които са забранени в чл.5 на Наредбата за ЕЕО, поради което не са предприемани мерки за намаляването им. Фирма „Айсберг 93”ЕООД е предприела всички мерки за прекратяване на употребата на други опасни вещества, като хладилните агенти фреон12 и фреон22 са заменени с разрешените за употреба хладилни агенти R134 и R404 в законоустановените срокове.

▪ **Информирането на лицата, които извършват събиране, временно съхраняване, предварително третиране и оползотворяване на ИУЕЕО относно различните компоненти и материали на ЕЕО**

През 2007г. „Екобултех”АД запознава лицата, с които е сключен договор за извършване на дейности по събиране, временно съхраняване и предварително третиране на ИУЕЕО, с компонентите на различните видове ИУЕЕО, както и със съдържащите се в някои от тях опасни вещества.

„Айсберг 93”ЕООД и „Елукс”ООД имат сключени договори с фирми притежаващи разрешение за събиране и третиране на ИУЕЕО, които извършват дейностите по събиране, транспортиране и последващо третиране на ИУЕЕО от тяхно име, след подаване на информация от тяхна страна за притежателя на отпадъка.

За улесняване на предварителното третиране и оползотворяване на ИУЕЕО и с изискванията на Наредбата за ЕЕО индивидуално изпълняващи задълженията си фирми са предоставили информация за вида и състава на материалите и

компонентите, които се използват при производството на ЕЕО, на фирмите с които са сключили договор за събиране на тяхното ИУЕЕО.

▪ **Улесняването на предварителното третиране, оползотворяването, повторното използване и рециклирането на ИУЕЕО и компоненти и материали от него**

“Екобултех” АД оказва методическа помощ за прилагане на схеми за еко-маркировка и проектиране на продуктите по екологосъобразен начин, като предоставя информация на своите членове за световните новости и примери за проектиране на продукти с улеснено разкомплектоване и такива, изработени от материали подлагащи се на еднакво третиране.

▪ **Привличане на производителите и вносителите на ЕЕО в организациите по оползотворяване**

През 2007г. организацията по оползотворяване “Екобултех” АД направи значителни усилия за привличане на производителите и вносителите на ЕЕО. В края на 2007г. членовете на организацията са повече от 800. Договорът, който “Екобултех” АД предлага на производителите и вносителите на ЕЕО, гарантира прехвърляне на всички задължения за изпълнение на целите за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на ИУЕЕО, оптимизиране на разходите, дългосрочно и устойчиво решение за изпълнение на задълженията и еднакво третиране на всички членове на организацията.

За разясняване на предимствата от членството в организацията са извършени както реклама във вестниците, организиране на семинари и срещи с браншови камари и организации, така също и консултации на място или в офиса на „Екобултех” АД с фирмите пускащи на пазара ЕЕО.

▪ **Изпълнението на сключените договори по чл. 21, ал. 3, т. 3 от Наредбата**

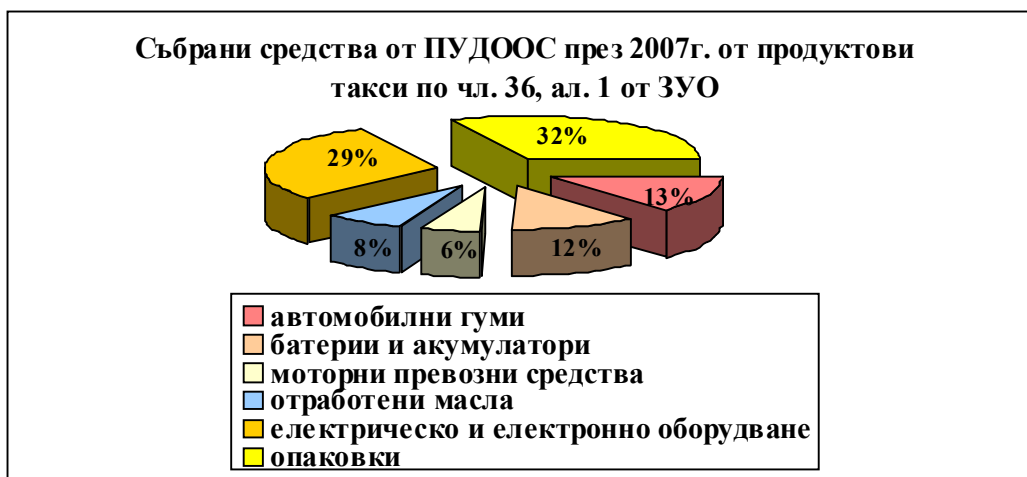
Задължените лица могат да изпълняват задълженията си по Наредбата за ЕЕО индивидуално или чрез колективна система. През изминалата 2007г. на територията на Република България има две индивидуално изпълняващо задълженията си фирми по Наредбата за ЕЕО, които имат сключени договори по чл.21, ал.3, т.3. Останалите задължени лица по Наредбата за ЕЕО са или членове на организацията по оползотворяване “Екобултех” АД или са заплащали продуктова такса в ПУДООС.

▪ **Предприети мерки от ПУДООС за разходване на събраните средства от продуктови такси за пускане на пазара на ЕЕО**

Основната задача на ПУДООС е да финансира екологични проекти и дейности за изпълнение на национални и общински стратегии и програми в областта на околната среда. Приходите на ПУДООС се формират от такси, определени със специалните закони в областта на околната среда, целево предоставени средства от държавния бюджет за екологични програми, дарения от местни и чуждестранни физически и юридически лица, постъпления от лихви и депозити, глоби и имуществени санкции за административни нарушения по Закона за опазване на околната среда (ЗООС), наложени от министъра на околната среда и водите или от упълномощени от него длъжностни лица, както и други постъпления, определени с нормативен акт.

Постъпилите средства в ПУДООС през 2007г. от продуктови такси по чл. 36, ал.1 от ЗУО за пускане на пазара на Р България на продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци е представена на Фигура 4 .

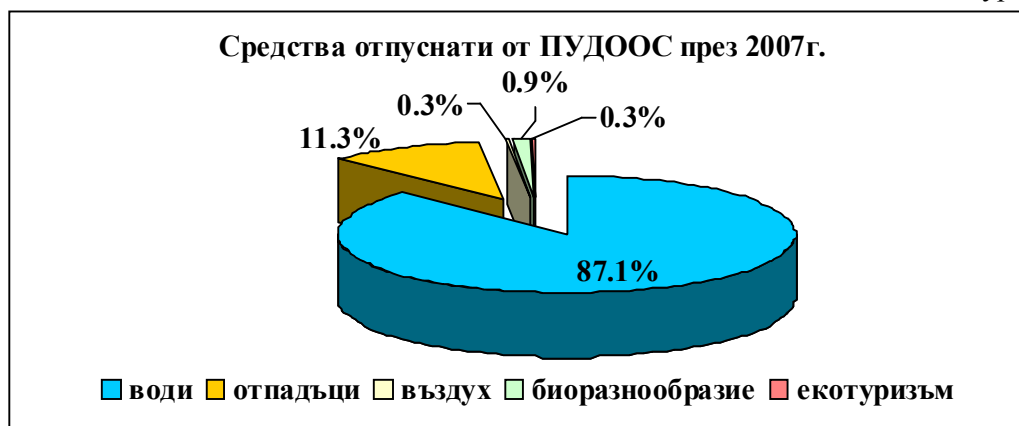
Фигура 4

Източник: Отчет за дейността на ПУДООС през 2007г.

Събраната сума от заплатени такси за ЕЕО през 2007г. възлиза на 4 053 194 лв. На Фигура 5 е представено разпределението на отпуснатите средства за безвъзмездни помощи от ПУДООС през 2007г. по компоненти на околната среда.

Фигура 5

Източник: Отчет за дейността на ПУДООС през 2007г.

Липсват данни за предприетите мерки за организиране на събирането, съхраняването, предварителното третиране, рециклирането, оползотворяването и/или обезвреждането на ИУЕЕО през 2007г. от ПУДООС.

IV. ДАННИ ЗА ОСЪЩЕСТВЕНИЯ КОНТРОЛ ОТ ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ЗА МЕТРОЛОГИЧЕН И ТЕХНИЧЕСКИ НАДЗОР И КОМИСИЯТА ЗА ЗАЩИТА НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ

В изпълнение на задълженията си по Наредбата за ЕЕО за контролна дейност Комисията за защита на потребителите проведе Национална кампания за надзор на пазара при продажбата на изделия, захранвани с напрежение до 50 V. Комисията за защита на потребителите извършва проверки по отношение съответствието на предлаганите продукти с изискванията за безопасност, правото на информираност на потребителите и достоверността на тази информация. Извършени са общо 213 инспекции на територията на цялата страна и са съставени 26 акта за административни нарушения.

Във връзка със задълженията си по Наредбата, Държавна агенция за метрологичен и технически надзор е осъществила 3 работни срещи за всички инспектори на главна дирекция „Надзор на пазара”, която осъществява задълженията по Наредбата за ЕЕО от страна на ДАМТН. Въз основа на проведените срещи и участие в среща с други страни членки на Европейския съюз по прилагането на Наредбата за ЕЕО са били извършени проверки, състоящи се в:

- определяне на фирмите – производители и вносители на електрическо и електронно оборудване, попадащо в обхвата на Наредбата за ЕЕО, действащи на територията на градовете, в които ГД „Надзор на пазара” има служители.
- официално е изискана информация от определените фирми да представят данни за изпълнение на задълженията им по Наредбата за ЕЕО
- паралелно са посетени фирми, намиращи се в населените места, в които ГД „Надзор на пазара” има служители, като на място е осъществена проверка за верността на предоставената информация за изпълнение на задълженията им по Наредбата за ЕЕО
- независимо от степента на изпълнение на задълженията на фирмите по Наредбата за ЕЕО е извършено разясняване на характера на задълженията им.

През изминалата 2007г. са осъществени проверки на 93 фирми - 43 производители и 50 вносители на електрическо и електронно оборудване. Петдесет и осем фирми са предприели мерки по чл.7 и чл.8 от Наредбата за ЕЕО, като само 15 от тях декларират спазването на чл.5. В съответствие с практиката на държавите-членки на Европейския съюз, не са предприемани санкции за 2007г. Не е извършван XRF анализ на подбрани продукти (каквато е практиката в държавите-членки на ЕС), поради липса на апаратура.

От направените проверки на фирмите основния извод, който може да се направи е масовото неразбиране на задълженията им според изискванията на Наредбата за ЕЕО, като сключването на договори за разделно събиране на отпадъците и заплащане на продуктова такса се смятат за достатъчни. Проведените няколко информационни форуми не са достатъчни за популяризиране на Наредбата за ЕЕО и последващото и спазване, особено по отношение на чл.5, 7 и 8.

В съответствие с правомощията на Комисията за защита на потребителите по защита правото на потребителите на информация съобразно разпоредбите на Закона за защита на потребителите /ЗЗП/, както и на Наредбата за ЕЕО, в план програмата на Комисията за 2007г. по направление ”Продуктови групи”, беше планирана национална кампания „Надзор на пазара на битови уреди, захранени с напрежение до 50 V”. По кампанията са извършени 213 инспекции и са съставени 26 акта за установени административни нарушения. Съставните актове са за констатиране нарушения на ЗЗП.

V. КОЛИЧЕСТВЕНИ ДАННИ ВЪВ ВРЪЗКА С ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА НАРЕДБАТА ЗА ЕЕО

1. Пуснато на пазара в страната електрическо и електронно оборудване

Съгласно Допълнителните разпоредби на Наредбата за ЕЕО, пускане на пазара на електрическо и електронно оборудване е първото му предоставяне на разположение на потребителите срещу заплащане или безплатно с цел неговото използване или употреба.

Производителите и вносителите на ЕЕО, предназначено за употреба в бита, създават системи за разделно събиране на ИУЕЕО образувано в бита, като те трябва да осигурят събирането му от крайните потребители.

Въз основа на получените данни от лицата пускатчи на пазара ЕЕО, АМ, НАП и НСИ, количеството ЕЕО пуснато на пазара на Република България е 113 600 648 кг.

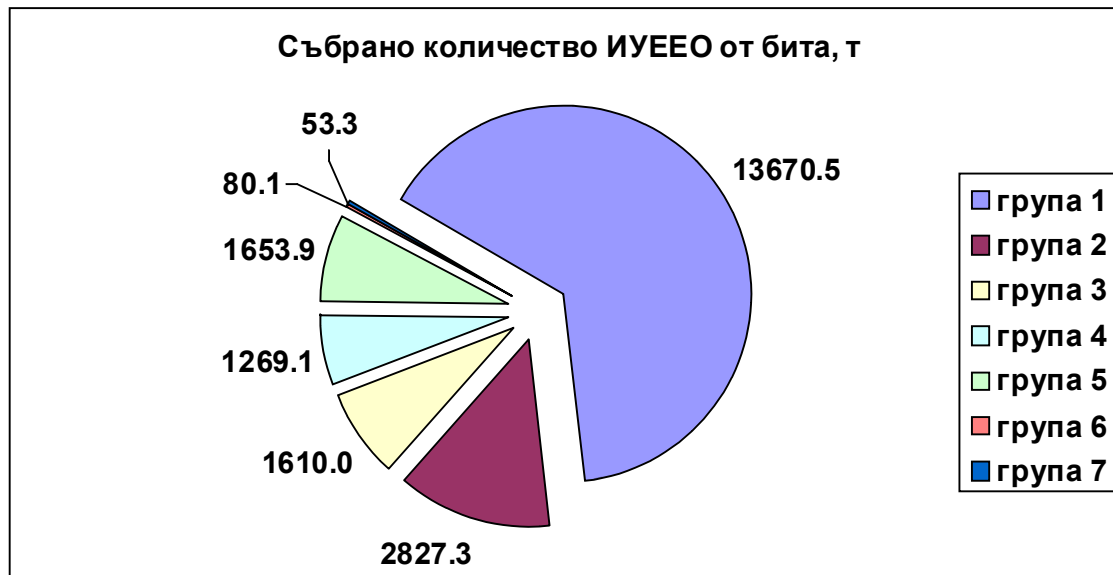
2. Събрано ИУЕЕО от лицата, извършващи дейности по събиране на ИУЕЕО

Лицата, извършващи дейности по събиране, транспортиране и временно съхраняване, трябва да притежават разрешение или регистрационен документ, издадени по реда на глава пета, раздели I и II от ЗУО или комплексно разрешително издадено по реда на глава седма, раздел II от ЗООС. За събиране на ИУЕЕО в обектите на лица, предлагащи ЕЕО за продажба на крайните потребители, не се изисква разрешение или регистрационен документ, когато обектите и съдовете се обслужват от друго лице притежаващо необходимия документ.

Събирането на ИУЕЕО е в зависимост от неговия произход и маркировка - от бита или извън бита, маркирано или немаркирано. През 2007г. събраното, маркирано ИУЕЕО е от бита - група 3, в количество 0,430т.

За 2007г. общото количество събрано ИУЕЕО от бита е 21 164,294т. На Фигура 6 е дадено разпределение на събраното ИУЕЕО от бита по групи.

Фигура 6

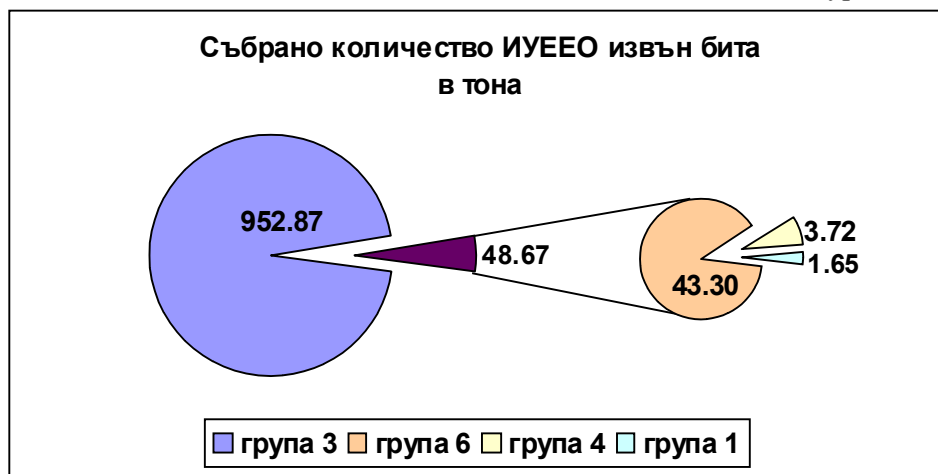

Източник: ИАОС

Най – голямото количество събрано ИУЕЕО от бита през 2007г. е това от големите домакински уреди с изключение на хладилници и замразители (група 1), следвани от хладилниците и замразителите (група 2). Най-малко количество са събраните медицинските апарати (група 6) и газоразрядните лампи (група 7). Тази закономерност може да се обясни с различния експлоатационния срок на уредите и тяхното различно единично тегло (различните групи съдържат уреди, които имат различна продължителност на “живот” и различно тегло).

Количество ИУЕЕО събрано извън бита е изцяло от информационно и телекомуникационно оборудване (група 3) и газоразрядни лампи (група 6)(Фиг.7). Незначителни са събраните количества ИУЕЕО от монитори и телевизори (група 4) и големи домакински уреди с изключение на хладилници и замразители (група 1).

Фигура 7

Източник: ИАОС

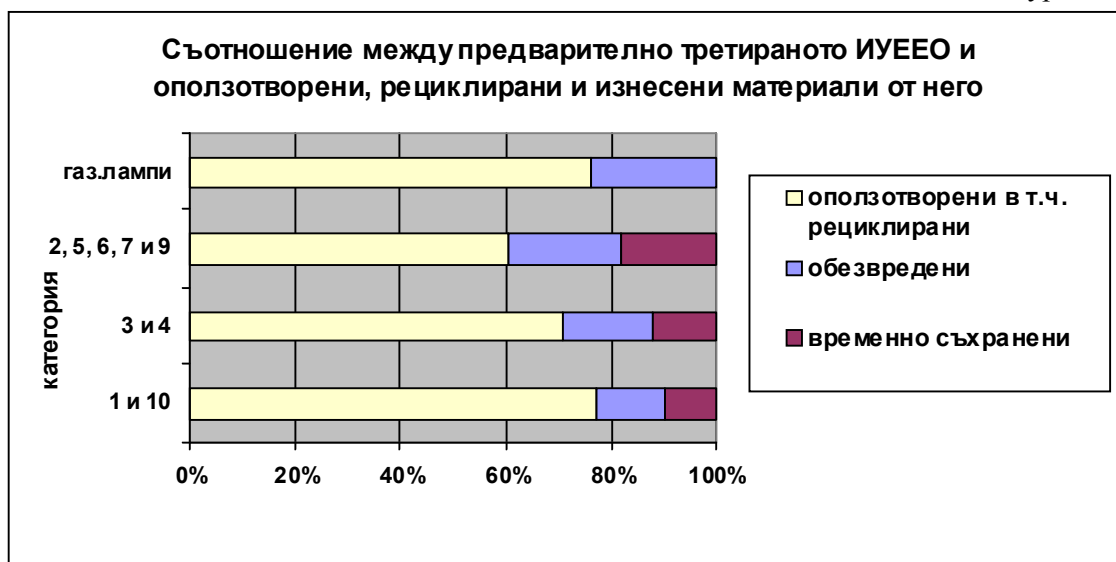
Всеки производител и вносител на ЕЕО, предназначено за употреба извън бита, е длъжен да събере разделно цялото количество ИУЕЕО, маркирано и образувано от пуснатите на пазара от него ЕЕО. През 2007 г. няма събрано ИУЕЕО извън бита, което да е маркирано.

3. Предварително третиране, повторно използване, рециклиране, оползотворяване и/ или обезвреждане на ИУЕЕО

Съгласно данните от годишните отчети получени по Наредбата за ЕЕО цялото количество от събраното ИУЕЕО през 2007г. е предварително третирано, като също са третирани и голяма част от наличното от минали години ИУЕЕО.

На Фигура 8 е представено съотношение между оползотворените в т.ч. рециклирани, обезвредените и временно съхранените материали получени в резултат на предварителното третиране.

Фигура 8

Източник: ИАОС

За 2007г. най – голям е делът на оползотворените материали получени от предварителното третиране на големите домакински уреди, следвани от газоразрядните лампи. Материалите получени вследствие на предварителното третиране на информационното и телекомуникационното оборудване предимно се изнасят с цел оползотворяване или рециклиране.

4. Брой на издадените разрешения, комплексни разрешителни и регистрационни документи по чл.12 ЗУО за дейности с ИУЕЕО, разрешенията на организациите по оползотворяване и броя на производителите и вносителите, изпълняващи задълженията си индивидуално

Общият брой на лицата притежаващи разрешение за третиране на ИУЕЕО в страната през 2007г. е 74. В края на 2007г. бе учредена втора организация по оползотворяване на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване “Елтехресурс” АД, която получи разрешение, издадено по реда на глава пета, раздел IV от ЗУО.

Има пет лица с утвърдени програми за индивидуално изпълнение на целите, като само две от тях са изпълнявали целите си индивидуално, а останалите три са били членки на организация по оползотворяване или са заплащали продуктова такса в ПУДООС.

VI. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ ПО СЪБИРАНЕ

Наредбата за ЕЕО въвежда отговорност за изпълнение на определени количествени цели за разделно събиране, рециклиране и/или оползотворяване на ИУЕЕО. Целите по събиране на ИУЕЕО от бита са регламентирани в чл. 11 от Наредбата и се постигат поетапно съгласно сроковете по § 2 от Заключителните разпоредби. За периода 1 януари – 31 декември 2007г. целта е 2,7 килограма на жител. Изчислено спрямо броя на населението към края на 2007г. (7 640 238 жители на Р България) целта за събиране на ИУЕЕО от бита на национално ниво е 20 628,6т. За периода Р България е изпълнила целта си по събиране на ИУЕЕО образувано от бита като събраното ИУЕЕО от бита е 21 164,3т.

VII. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ ПО РЕЦИКЛИРАНЕ

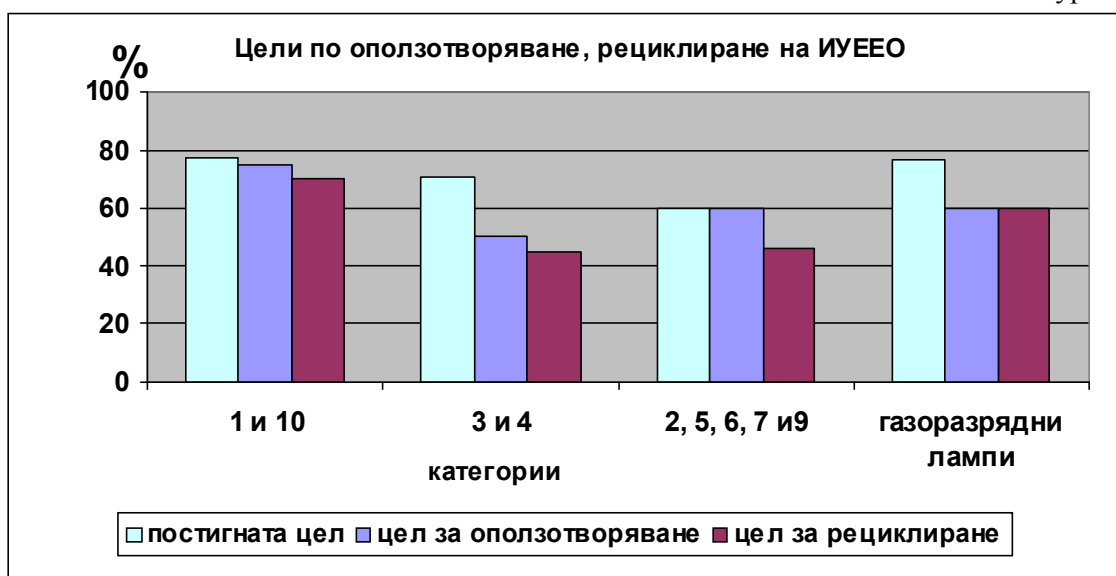
Целите по оползотворяване/ рециклиране са регламентирани в чл. 15 от Наредбата за ЕЕО и се постигат поетапно съгласно сроковете по §3, §4, §5 и §6 от Заключителните разпоредби.

За периода 1 януари – 31 декември 2007г. целите, които трябва да се постигнат за предварително третиране и рециклиране на ИУЕЕО по категории са:

- за категории 1 и 10 – оползотворяване на 75% от теглото на ИУЕЕО, като не по-малко от 70% се рециклира или се използва повторно.
- за категории 3 и 4 – оползотворяване на 50% от теглото на ИУЕЕО, като не по-малко от 45% се рециклира или се използва повторно.
- за категории 2, 5, 6, 7 и 9 – оползотворяване на 60% от теглото на ИУЕЕО, като не по-малко от 46% се рециклира или се използва повторно.
- за газоразрядни лампи – рециклира или се използва повторно 60% от теглото на излезлите от употреба газоразрядни лампи.

Република България е изпълнила целите по рециклиране на ИУЕЕО по категории, както е видно от Фигура 10.

Фигура 10

Източник: ИАОС

VIII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

От събраната и обработена информация за 2007г. може да се направят следните изводи и заключения:

1. На територията на страната има пет фирми с утвърдени програми за индивидуално изпълнение на целите по Наредбата за ЕЕО.
2. Има две учредени организация по оползотворяване на ИУЕЕО.
3. Република България е изпълнила целите си по оползотворяване/ рециклиране за ИУЕЕО.
4. Република България е изпълнила целите си по събиране на ИУЕЕО образувано от бита.
5. Република България е изпълнила целите си по събиране на ИУЕЕО образувано извън бита.
6. Има необходимост от нормативно регламентиране на регистрирането на лицата, пускани на пазара ЕЕО в съответствие с изискванията на Директива 2002/96/ЕС;